

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Jeugdbeschermingsketen en verbeterplan
Gecertificeerde Instelling

datum 30 juni 2020
bijlage(n)

Ontwikkelingen rond de veiligheidsketen (jeugdbeschermingsketen)

Al geruime tijd wordt signaleerd dat de jeugdbeschermingsketen te complex is. Bij de transitie van de jeugdhulp in 2015 is wel de financiering van de uitvoering van de jeugdbescherming naar gemeenten gegaan en zijn de Veilig Thuisorganisaties gevormd, maar is het stelsel rond jeugdbescherming per saldo ongewijzigd gebleven. Het kabinet heeft in november 2019 aangekondigd hierin verandering te willen aanbrengen, mede op basis van de aanbevelingen in het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd', ter verbetering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering. In haar recente brief heeft het kabinet plannen over het jeugdstelsel verduidelijkt.

Op 18 februari 2020 hebben wij u geïnformeerd over de voornemens van het kabinet en over het inspectieonderzoek over de jeugdbescherming (IB 20 011). In deze brief informeren wij u over de uitwerking van de aanbevelingen van het inspectieonderzoek en gaan we nader in op de voornemens van het kabinet over de jeugdbescherming.

1. Inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'.

In november 2019 hebben de Inspecties Gezondheidszorg en Jeugd en Justitie en Veiligheid (hierna: Inspecties) het rapport 'kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' gepresenteerd. De Inspecties concluderen in hun rapport dat jeugdigen met een Jeugdbeschermings- of jeugdreclasserings-maatregel onvoldoende bescherming krijgen en Gecertificeerde Instellingen (hierna: GI's) hun wettelijke opdracht onvoldoende kunnen uitvoeren.

Naar aanleiding van het rapport zijn onder coördinatie van de VNG zogenaamde startfoto's opgesteld en verbeterplannen opgesteld. Daarin vertegenwoordigt de gemeente Den Haag Haaglanden als accounthoudende regio voor het Verbeterplan voor Jeugdbescherming West, de GI die behalve in Haaglanden nog in drie regio's actief is.

De startfoto van JB-West leerde dat een aantal bevindingen van de inspectie in het landelijke onderzoek niet of minder van toepassing waren, maar andere knelpunten ook bij JB-West konden worden geconstateerd. Om deze knelpunten aan te pakken, is door de vier betrokken jeugdregio's en JB-West onder coördinatie van Den Haag een verbeterplan opgesteld. Op 30 april 2020 is het Verbeterplan JB-West (verder Verbeterplan) aan de VNG en het Ministerie van JenV aangeboden. JenV heeft het plan positief ontvangen en heeft geen nadere opmerkingen. De Inspecties maken een ronde door het land en

zullen met alle accounthoudende wethouders en bestuurders van de GI's in gesprek gaan over de verbeterplannen. Op basis hiervan zullen de Inspecties een landelijk beeld schetsen (niet regio-gebonden) van de stappen die zijn gezet n.a.v. het verschijnen van het Inspectierapport van november 2019.

Samengevat zijn de volgende noodzakelijke maatregelen in het Verbeterplan JB-West opgenomen, om gehoor te geven aan eisen zoals gesteld in het inspectierapport:

- Per 1-1-2021 de tarieven van de vier betrokken jeugdhulpregio's te uniformiseren (inclusief 2% risico-opslag) en de verantwoordingseisen te harmoniseren;
- Per 1-7-2020 tot 1-1-2022 via een tijdelijke regeling het bedrag te vergoeden dat gemoeid is met een verlaging van de caseload voor de jeugdbeschermers, waarmee ook tijd vrijkomt voor hun noodzakelijke coördinatiewerkzaamheden;
- In de periode tot 1-1-2022 willen we met het Rijk en betrokken ketenpartners in de regio's een model voor hervorming van de veiligheids-/ (jeugd)beschermingsketen creëren, alsmede concrete stappen zetten (zie ook onder II hierna).

Met de uitvoering van het Verbeterplan zijn extra kosten gemoeid. De kosten betreffen een structurele stijging per 1-1-2021 van €23.132 en €98.412 voor de tijdelijke regeling, waarvan €32.804 in 2020 en €65.608 in 2021, als voorlopige vergoeding van de caseloadcorrectie. Voor de benodigde bedragen is vooralsnog zowel in 2020 als 2021 geen dekking.

Drie van de vier betrokken regio's konden geheel tot overeenstemming over het Verbeterplan komen, één regio dient over de financiën nader te overleggen met de provincie. Dit heeft Den Haag als accounthoudende gemeente voor JB West per brief aan de minister kenbaar gemaakt.

II. Noodzaak effectievere jeugd- en gezinsbescherming

Op 20 maart jl. zond het kabinet de brief 'Perspectief voor de jeugd' naar de Tweede Kamer. In deze brief gaat het kabinet uitgebreid in op de jeugdbescherming. Geconstateerd wordt dat het noodzakelijk is achterliggende problematiek die veelal op ouder- en gezinsniveau ligt in samenhang op te lossen. Voor gezinnen én professionals is het, aldus het kabinet, vaak niet helder in welk wettelijk kader intensief vrijwillig of gedwongen hulp wordt geboden. Er zijn veel organisaties in de jeugdbeschermingsketen die een rol hebben in het creëren van veiligheid in gezinnen. Al deze organisaties werken vanuit een eigen visie aan hun (wettelijke) taak en opdracht. Het kabinet signaleert dat partijen elkaar niet altijd goed begrijpen, er overlap is in werkzaamheden en er door verschillende organisaties regie wordt gevoerd op (gedwongen) maatregelen gericht op verschillende gezinsleden, die niet noodzakelijkerwijs op elkaar worden afgestemd.

Het kabinet noemt de volgende uitgangspunten bij een effectievere bescherming van jeugd en gezin:

- Een gezinsgerichte aanpak volgens een eenduidige gezamenlijke visie; de zogenaamde 'visie van de gefaseerde ketenaanpak'.
Volgens deze visie wordt er eerst gezorgd voor directe veiligheid en vervolgens wordt met motiverende werkwijzen en passende hulp gewerkt aan de oorzaken en achterliggende problematiek bij alle gezinsleden. Deze visie van de gefaseerde ketenaanpak maakt ook onderdeel uit van onze Regiovisie Aanpak huiselijk geweld Haaglanden 2019-2022 en is bij het opstellen daarvan ook omarmd door onze ketenpartners.
- Van 'estafettemodel' naar 'teammodel':
Professionals werken samen binnen een multidisciplinair team nabij het gezin.
- Transparant en duidelijk:
Het is voor betrokken gezinnen duidelijk waar ze aan toe zijn: waar ze aan werken (doelen), wanneer doelen overgaan in voorwaarden (intensieve vrijwillige hulp) en wat de gevolgen ervan zijn als deze voorwaarden niet worden nagekomen (gedwongen kader).

Wij delen de analyse van het kabinet en zien dat een aantal lopende projecten in onze stad en regio al bijdragen aan de oplossing van de knelpunten. Hierbij kan worden gedacht aan het verder doorontwikkelen van expertise gericht op huiselijk geweld, de samenwerkingsafspraken tussen Veilig

Thuis en gemeentelijke lokale teams, het crisisinterventieteam, de Jeugdbeschermingstafels en het programma Beter Samenspel bij veilig opgroeien. Ook kunnen we leren van pilots die elders in het land zijn opgestart, zoals bijvoorbeeld 'Blijvend veilig' in de regio Amsterdam, waar Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instellingen bij complexe geweldsproblematiek intensief en op een andere manier, soms over organisatorische en wettelijke verantwoordelijkheden heen, samenwerken met het betrokken gezin.

Het kabinet verwacht dat de uitvoering van de verbeterpunten organisatorische consequenties krijgt voor organisaties in de keten. Welke is echter nog onderwerp van nader onderzoek en is ook nog te beïnvloeden vanuit de te starten regionale initiatieven en pilots. In het streefmodel heeft het kabinet in ieder geval vijf functies belegd:

- op lokaal niveau opvoedkundig(e) advies, ondersteuning en hulp;
- regionaal advies- en meldpunt m.b.t. de gezinsveiligheid;
- radarfunctie om signalen vanuit verschillende melders te kunnen combineren;
- een professioneel veiligheidsadvies en
- een onafhankelijk juridisch deskundig oordeel.

Op initiatief van Den Haag zal nog voor de zomer in regionale samenwerking een kwartiermaker/opgavemanager worden aangezocht die vanuit de ervaringen van lopende projecten en ervaren knelpunten gaat bouwen aan een samenwerkingsmodel, waarin uitgangspunten en functies kunnen worden geïntegreerd en op basis waarvan (deel)pilots kunnen worden gestart. In het nog uit te werken model wordt er voortgebouwd op de al gezette stappen rondom de verbetering in de keten, zoals Beter Samenspel.

Vertrekpunt is dat we bovengenoemde functies zo dicht mogelijk bij de betrokken gezinnen organiseren. Dit alles met als doel en ambitie dat we gezinnen effectiever, dus in verbinding met de aanpak van onderliggende problematiek en sneller/efficiënter kunnen helpen. Het kabinet is daarbij van oordeel dat de verantwoordelijkheid voor gespecialiseerde expertise en het onafhankelijk oordeel voor het gedwongen kader op regionaal niveau worden belegd.

Bij de organisatie van dit project wordt naast de relevante organisaties en instellingen en professionals ook cliëntvertegenwoordiging betrokken. Het primaire doel is een ervaren verbetering van de beschermingsketen door het gezin. Ook de snelheid en doorlooptijden van inzet horen daar nadrukkelijk bij. Eventuele organisatorische veranderingen zijn geen doel op zich, maar vanuit de verbeterde (keten van) interventiemogelijkheden wel een mogelijk gevolg.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

drs. M.J. Bezuijen